

Razmišljanja o(b) knjigah

Milena Mileva Blažič

Slovenske nagrade za mladinsko književnost

Knjižna hiperprodukcija

V Sloveniji je po letu 1990, ko se je z neoliberalizmom začelo uveljavljati divje založništvo, izšlo veliko število knjig, tudi v samozaložbi, pojavili so se novi literarni festivali in podobno. Generacija samozaložnikov, ki je zrastle v tem obdobju, je začela merkantilizirati branje in bralno pismenost, o katerih so govorili s stališča knjige kot produkta, in ne s stališča književnosti kot artefakta. V času digitalizacije je merkantilizem bralne pismenosti izumil tudi evolucijsko preživeli davek na fotokopiranje po šolah. Zaradi knjižne hiperprodukcije se je pojavila potreba po novih nagradah na področju mladinske književnosti.

Motivi za pisanje slikanic

Področje otroške in/ali mladinske književnosti je postalo do neke mere literarno zavetišče za ranjene in ranljive, ki so začeli pisati zato – kot sami dostikrat izjavijo –, ker so dobili otroka (npr. *Kje so doma dobri možje*, 2008), vnuka (npr. *Nono z Bleda*, 2010, zbirka Slikanice za vnuke in vnukinje, 2005–) ali diagozno (npr. *Radovedni medvedek: to je pravlјica o medvedku*,

deklici in trenutku, ki je pravljico spremenil v resnično zgodbo, 1998). Slikanice, zasnovane na življenjskih prelomnicah oziroma ob življenjskih preizkušnjah (bolezni ipd.), so lahko snovno pretresljive, vendar pogosto nimajo velike literarne vrednosti.

S pomočjo Cobissa lahko sledimo objavam, iz katerih je razvidno, da avtor/avtorica raste ob svojih otrocih (npr. *Pravljica o Nejki, Nejka gre v malo šolo*) ali poskuša podoživeti otroštvo ob vnukih (npr. *Kje so doma dobri možje, Špela in nono*). Motivi za pisanje slikanic so v teh primerih predvsem osebne narave; enako velja tudi za dela t. i. slavnih (npr. Tomaž Domicelj, Zmagaj Jelinčič Plemeniti, Barbara Lapajne Predin, Darja Lovšin, Jernej Kuntner, Adi Smolar), v obeh primerih pa dela po navadi ne dosegajo praga kakovosti. Veliko je t. i. poučnih ali literariziranih pravljic/slikanic (npr. *Miška Mica v arhivu* Nataše Budne Kodrič, zgodovinske zgodbe Žige Gombača z glavno junakinjo Živo (*Živa in Prabled, Živa in stiška kneginja, Živa in skrivnost mumije ...*)). Skrb vzbujajoče so merkantilizacija in trivializacija avtorja, besedila in literarnega področja ter seksualizacija otrok v literarnih delih in medijskih člankih: trivializacija npr. v zvočni knjigi *Čarobne melodije* (Disney), seriji mlečnih pravljic (trgovina Spar), slikanicah *Prdeča princesa* Gi-Seona Janga in *Zmajček Malček čofne v lužo* Jureta Černiča (Založba Lekarna Ljubljana), v pravljici *Vila Eksena. Dinozaver Tiko in veliki zob* (založba Eksena); še posebej problematična je seksualizacija otrok v medijih, npr. besedilo popevke *Muca je v puberteti* za glasbeno skupino Pupe (album iz leta 2009), zgodba Iva Zormana *Lepi striček*, objavljena v reviji Kekec (1997, 2014).

Slikanice so, ne le v Sloveniji, ampak tudi drugod po svetu, v trendu. Soočamo se z dejstvom, da nekateri avtorji (pisatelji) ne berejo leposlovja, kar razkriva tako njihov skromen besedni zaklad kot dejstvo, da črpajo navdih iz medijev. Dobri avtorji berejo leposlovje (ne le slovensko), so razmišljujoči in imajo razvit besedni zaklad.

Laični recenzenti, donatorji in sponzorji

Hiperprodukcija tovrstnih slikanic je zgrajena po vzorcu: laični recenzenti, donatorji in sponzorji. Eno od ministrstev ali kateri od lokalnih veljakov denimo odkupi veliko število slikanic in jih podarja otrokom (npr. Saša Eržen, Maruša Ivančič in Kobrowsky: *Rozagroza in Plavalava*, 2016), javne ustanove priredijo delavnice za otroke (na primer delavnice "Spoznavanje integritete v vrtcih", na katerih obravnavajo slikanico *Polomljena kočija*

Barbare Fürst (2016)), tudi v porodnišnicah podarjajo slikanice dvomljive kvalitete ... V času pandemije covida-19 se znova opozarja na slikanico *Nežka se cepi* Blaža Mencingerja (2019), s katero nagovarjajo k cepljenju proti gripi. Slikanica je hvalevreden projekt Društva študentov medicine, hkrati pa slab zgled, saj recenzenti in uredniki Mladinske knjige niso strokovno opravili svojega dela, rezultat – tipičen primer linearnega slikaniškega besedila, ki tradicionalno pojmuje literarne like in površinsko obravnava tematiko – pa gre v škodo Društva študentov medicine in tematike. Tretjino naklade je odkupilo Ministrstvo za zdravje.

Literarni sistem: pisatelj in proizvajalec

Posledica družbenih sprememb je tudi redefiniranje pisateljskega poklica – iz poslanstva v proizvajalca. Odvisnost od nagrad, nominacij, prevodov, prodaje, statistike izposoj, subvencij ... je prevelika. Pogovor o kvaliteti je nadomestil pogovor o kvantiteti nominacij, nagrad, izposoj in subvencij. To je paradoks in odklik od romantične podobe nerazumljenega pisatelja, ki je morebiti še žrtev preteklega sistema. Na primer biti žrtev komunizma je disidentska poza in ena izmed vstopnic v angloameriški svet; disidentsko valuto nekateri avtorji uspešno unovčijo s prejetjem nagrad, celo mednarodnih. Kot primer naj omenim le češko-ameriškega ilustratorja Petra Sísa: njegova slikanica *The Wall: Growing Up Behind the Iron Curtain* (2007) je odlična, vprašanje je le, koliko je tema relevantna za današnje mlade bralce.

Po eni strani je logično, da se večina mladih umetnikov oziroma prekarcev bolj ukvarja s svojim socialnim kot pa z umetniškim položajem. Tudi sistem profesionalizacije slovenskega (mladinskega) pisatelja se je spremenil (Marijan Dovič: *Profesionalizacija slovenskega literarnega proizvajalca*, 2006). Redko kateri izmed pisateljev živi od pisanja.

Številni avtorji so v začetni pisateljski fazi pisali za otroke, pozneje pa so to opustili, ker pisanje za otroke domnevno velja za marginalno, manj zahtevno področje. Ob pogledu na statistiko knjižnične izposoje je razvidno, da se izposojajo – vprašanje, ali se tudi berejo – predvsem knjige za otroke, slikanice in morebiti dela za mladino. Odgovor je verjetno v vzgojno-izobraževalni infrastrukturi, ki funkcionira kljub družbeni krizi in pandemiji. Zasledimo pa lahko še en paradoks: nekateri pisatelji za odrasle so začeli pisati tudi za otroke, ker otroci predstavljajo številčno večji delež bralcev, morda pa tudi zato, ker na področju otroške in mladinske književnosti ni

resne kritike, zato se dogajajo sistemske anomalije, kakršna je denimo ta, da nekdo za literarni prvenec za odrasle dobi nagrado za "odličen mladinski roman" in ga celo državne ustanove promovirajo v tujini. Če analiziramo otroško/mladinsko produkcijo na osnovi relacij znotraj literarnega sistema, postane razvidno, da avtorje večinoma vodi zakon želje (Slavoj Žižek), želje, da izdajo knjigo/slikanico, dobijo recenzije, se recipročno prevajajo, kar samo po sebi ni slabo kot študijski projekt, vendar se tudi recipročno nagrajujejo.

Marijan Dović v poglavju *Literarni proizvajalec v slovenskem literarnem sistemu* (v: *Slovenski pisatelj*, 2007) piše o slovenskih pisateljih kot proizvajalcih in meni, da so pomembne tri kontrolne točke. Prva so avtonomizacija slovenskega literarnega sistema in parametri (politične razmere, šolstvo, ideologija v kulturi, pravna relacija; knjižni trg; medijski sistem (časopisi, revije, bralci, knjižnice in knjižničarstvo)) in metadiskurz (kritike, eseji, poetike, literarna zgodovina), predvsem literarni kanon. Druga točka je profesionalizacija literarnega proizvajalca (socialni in krajevni izvor, status, povezava s politiko, financiranje, avtorski honorarji (in pravice)). Tretja točka je percepcija avtorjevega družbenega položaja, npr. samopercepcija pisateljev, družbena percepcija avtorjev, vloga avtorjev v družbi.

Cenzura in samocenzura

Vsak sistem ima ideologeme. Filip Lipe Haderlap, na primer, je iz nemščine v slovenščino prevedel *Tisoč in eno noč: pravljice iz jutrovih dežel* (1880–1891), pri tem pa vse prvinske arabske kulturne znake kristjaniziral. Kristina Brenk je ob prevajanju *Pike Nogavičke* božič prevedla kot silvestrovo (*Pika Nogavička*, 1958). Primere (samo)cenzure v *Bratovščini Sinjega galeba* ob izdajah iz let 1936, 1948 in 1952 podrobno analizira Peter Svetina (*Metuljčki in mehaniki*, 2019). Takih primerov je veliko, lahko so dvosmerni. Smiselno bi bilo omeniti tudi druge ideologeme, na primer pesem Otona Župančiča *Zlato jabolko* (ZD, 1959) in dejstvo, da je bil Ciciban v Dachau. Oton Župančič namreč ni želel podpisati domobranske izjave zoper OF, zato so domobranci njegovega sina Marka, ki je bil pesniku navdih za Cicibana, poslali v taborišči Gonars in Dachau. Na srečo se je vrnil živ.

Seveda je otroška/mladinska književnost tudi v sodobnem času do določene mere povezana z različnimi ideologijami. Veliko elementov prafašizma (Umberto Eco: *Prafašizem*, 2013) je tudi v sodobnih besedilih (npr. Vit Vrhovc: *Deček Anže brani vas Svetje*, 2018). Tudi v pandemskem letu

2020 so na primer v reviji Mladina kritizirali cenzorske posege založbe Mladinska knjiga, ki je brez vednosti in brez soglasja ilustratorke Jelke Reichman izbrisala zvezdo z ilustracij v knjigi Anice Černej *Igrače korakajo* (1983, 1987 ...), čeprav je na ilustraciji jugoslovanska zastava. V prvi polovici leta 2019 je še zvezda na zastavi, v drugi polovici leta 2019 je bila zvezda izbrisana in leta 2020 je ponatisnjena ilustracija brez zvezde.

Poimenovanja nagrad

Večina nagrad na področju literature in pisne kulturne dediščine je poimenovana po književnikih (Aškerčeva, Grumova, Jurčičeva, Stritarjeva, Štrekljeva, Trubarjeva, Župančičeva ...), le redke nagrade so poimenovane po avtoricah (npr. nagrada Kristine Brenkove). Nekatere nagrade nosijo ženska imena (nagrada Urška, Veronikina nagrada ...) ali so poimenovane po literarnih likih (npr. desetnica) ali po rekvizitu (npr. deklica s piščalko, rastoča knjiga ...). Literarna zgodovinarica dr. Silvija Borovnik je tako prakso ubesedila v naslovu monografije *Klič me po imenu* – navezuje se na neenakopravno poimenovanje nagrad po priimkih avtorjev in po ženskih imenih in/ali rekvizitih. Pri poimenovanjih nagrad je pogost pridevnik zlat (Lirikonov zlat, Lirikonfestov zlat, zlata hruška, zlatnik poezije, zlata ptica ...). Po leksikonu literarnih simbolov (Michael Ferber: *A Dictionary of Literary Symbols*, 2007) je zlato prva kovina, ki domuje v literaturi od Pindarjevih od, atribut zlat naj bi poudarjal nesmrtnost, odličnost, presežek ipd.

Slovenske nagrade za mladinsko književnost

Slovenske nagrade za mladinsko književnost je treba postaviti v kontekst mladinskega literarnega sistema. Polisistemsko teorijo Itamarja Even-Zoharja (*Polysystem Studies*, 1990, 1997) je apliciral Marijan Dović (*Literarni polisistem in mehanizmi medkulturnih stikov*, 2003), ki obravnava književnost kot del celote ali del polisistema, v pričujočem članku pa Even-Zoharjevo teorijo apliciramo na polisistem slovenske mladinske književnosti, in sicer ob upoštevanju specifičnosti področja mladinske književnosti. Even-Zohar je s komunikacijsko shemo šestih elementov (avtor, institucija, trg, repertoar, knjiga, bralec) poskušal razložiti dinamiko (med)kulturnih stikov, interference in transferja. Področje nagrajevanja mladinskih avtorjev je

del procesa zunajliterarne kanonizacije in dinamike center (književnost za odrasle) – obrobje (mladinska književnost) ter relacij med elementi literarnega sistema, npr. ali je avtor hkrati urednik ali predsednik kakšne literarne komisije/ustanove ... Slovenske nagrade vplivajo tudi na mednarodne nominacije, naj omenimo le spominsko nagrado Astrid Lindgren (Astrid Lindgren Memorial Award, ALMA) ter nagrado Hansa Christiana Andersena oziroma častno listo IBBY, dve najrelevantnejši mednarodni nagradi, za kateri tudi slovenske ustanove nominirajo avtorje, dela, prevode, pripovedovalce in promocijo branja. Nominacije v slovenskem in mednarodnem prostoru je treba razumeti, kot pravi Even-Zohar, relacijsko, na osnovi dejavnikov/akterjev/oseb mladinskega literarnega sistema.

O nagradah na področju kulture bi Ministrstvo za kulturo moralo voditi evidenco z vsemi stvarnimi podatki. Vse nagrade in priznanja bi morala biti transparentna (denimo formalni pravilniki, sestave komisij itd.), vsa bi morala presegati konflikt interesov. V Sloveniji bi, kljub relativni majhnosti države, morali razlikovati med direktnim in indirektnim konfliktom interesov. Direktni konflikt interesov je jasen, indirektni konflikt interesov pa dejansko obstaja, ker moramo poznati delo, ki ga opravljamo. Posreden konflikt interesov, ki se vzpostavlja z recenzentovim poznavanjem avtorjev in del, pomeni večjo odgovornost in vse recenzije bi morale biti objavljene ter podpisane z imenom in priimkom dveh recenzentov. Problem nastopi takrat, kadar recenzenti nimajo pravih kompetenc in referenc; tudi na nekaterih založbah delujejo uredniki, ki imajo priučene in ne pridobljene kompetence. Prav to je "področje sivine", da tudi uredniška mesta za otroško in/ali mladinsko književnost v nekaterih založbah (za samozaložbo to velja še toliko bolj) vodijo tisti, ki imajo večje ambicije kot kompetence. Včasih zato najamejo zunanje (literarne) urednike, ki imajo bistveno vlogo pri odločanju o nagradah, priznanjih in subvencijah (so na primer zaposleni v institucijah, ki imajo možnost vplivanja na dodeljevanje sredstev ali podelitev nagrad).

Dović tematizira poklic umetnika že leta 2007, v letošnjem, pandemskem letu pa je poklic svobodnega umetnika vir negotovosti, ne omogoča niti osnovnega preživetja. Zato tudi nagrade sodijo v proces, kot ga imenuje, konsekracije, posvetitve (na primer kipi (Boris Pahor), komemoracije, portreti, poimenovanja ulic ...). Če apliciramo Dovićevo teorijo, potem so tudi člani žirij nomoteti – posvečevalci. Nagrajevanje oziroma nagrada je vrednost oziroma produkt skupnega truda niza ljudi, od avtorja, staršev, učiteljev, založnikov, rezultat članstva v društvih/sekcijah/žirijah ... Dović piše o t. i. simbolnih bojih za posvečevalca – nomoteta. Pri analizi

prejemnikov nagrad lahko opazimo, da so med njimi redki klasiki (France Prešeren, Ivan Cankar ...) ali sodobni klasiki (Vitomil Zupan, Tone Pavček ...). Opaziti je generacijski premik, mlajši avtorji poskušajo biti drugačni v strukturi, predhodno generacijo definirajo kot nemoderno, sebe kot moderne. To je izraz iskanja distinkcije na vsak način, denimo s problemskimi temami in celo s problematičnimi priznanji.

Desetnica, nagrada Kristine Brenkove in večernica

Slovenske nagrade za mladinsko književnost so seveda potrebne, vendar je čas za analizo obstoječega stanja na področju nagrad in priznanj ter za njihovo redefinicijo, izboljšanje, osmislitev. Slovenski in celo mednarodni projekt Rastoča knjiga, projekt Državnega sveta Republike Slovenije, ki obstaja od leta 2000, je na primer tipičen primer deklarativnega in ne dejanskega pojmovanja knjige; projekt je larpurlartističen, osnovnošolci nastopajo kot del scenografije Državnega sveta RS. Tako večernica kot tudi nagrada Kristine Brenkove in desetnica pa imajo najvišji simbolni kapital, so kakovostne in utemeljene.

Srečanje slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede je odličen literarni festival, ki poteka od leta 1995 in na katerem se od leta 1997 pod pokroviteljstvom časopisno-založniške hiše Večer vsako leto podeljuje tudi večernico, nagrado za najboljše mladinsko literarno delo v preteklem letu.

Društvo slovenskih pisateljev, Sekcija za mladinsko književnost, od leta 2004 vsako leto podeli stanovsko nagrado desetnica najboljšemu slovenskemu otroškemu ali mladinskemu knjižnemu delu, ki je izšlo v zadnjih treh letih in ga je napisal član društva.

Nagrada Kristine Brenkove je nagrada za najboljšo izvirno slovensko slikanico, ki jo vsako leto podeli Strokovno združenje založnikov in knjigotržcev Slovenije pri Gospodarski zbornici Slovenije. Nagrada se podeljuje od leta 2004, do vključno leta 2011 so jo podeljevali okoli 2. aprila, na praznik izvirne slovenske slikanice, od leta 2012 pa nagrado podeljujejo 22. oktobra, na rojstni dan Kristine Brenkove. Od leta 2014 podeljujejo tudi priznanje Kristine Brenkove nove poti za inovativnost na področju slikaniške produkcije.

V pandemskem letu 2020 so tudi podelitve nagrad in spremljajoči jih literarni dogodki potekali v izrednih razmerah, zato nekaj utrinkov o treh nagrajenih knjigah – kronološko.

Desetnica 2020. Nagrado je prejela Jana Bauer za *Ding dong zgodbe*; knjigo je ilustrirala Bojana Dimitrovski. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2018. Podelitev je potekala 4. 6. 2020 v Ljubljani, v prostorih Društva slovenskih pisateljev.

Pravilnik za nagrado desetnica opredeljuje, da se nagrada podeljuje najboljšemu otroškemu/mladinskemu delu, ki je izšlo v zadnjih treh letih, najpomembnejši pogoj, ki je protisloven, pa je, da je avtor eden od 315 članov Društva slovenskih pisateljev.

Žirija: predsednica Neli Kodrič Filipič in člani/-ce Marko Kravos (predsednik Društva Bralna značka Slovenije), Maša Ogrizek, Slavko Pregl, Ivo Stropnik.

Širši izbor literarnih del za nagrado desetnica je pripravila dr. Dragica Haramija. Nominiranci za desetnico 2020:

1. Jana Bauer: *Ding dong zgodbe*, 2018 (zvočna izdaja 2019); prevod v hrvaščino (*Ding dong priče*, 2019)
2. Cvetka Bevc: *Božiček v ušesu*, 2018 (zvočna izdaja, 2019)
3. Jure Jakob: *Tri vrane s platane: o živalih, otrocih in drevesih*, 2018
4. Gaja Kos: *Obisk*, 2019, 2020
5. Vesna Radovanovič: *Petelinček se zaljubi*, 2017
6. Andrej E. Skubic: *Babi nima več telefona*, 2018 (serija Trio Golaznikus)
7. Cvetka Sokolov: *Bo res vse v redu?*, 2019 (e-izdaja 2020)
8. Bina Štampe Žmavc: *Kraljična onkraj ogledala: Pravljičnih devet in ena za nasmeh*, 2019
9. Anja Štefan: *Škratovske oči*, 2018 (Ciciban, 2014, Cicido, 2018)
10. Jani Virk: *Brez imena*, 2018 (e-izdaja 2018)

Večernica, 2020. Nagrado je prejel Andrej Rozman Roza za pesniško zbirko *Rimuzine in črkolazen*; ilustriral jo je Zvonko Čoh. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019. Podelitev je potekala 25. septembra 2020 na Očesu besede v Murski Soboti.

Žirija: predsednik Igor Saksida, članice Kaja Bucik Vavpetič, Dragica Haramija (tudi izbor knjig za desetnico), Darka Tancer Kajnih (tudi predsednica žirije za nagrado Kristine Brenkove, članica Slovenske sekcije IBBY), Petra Vidali.

Nominiranci za večernico 2020:

1. Boštjan Gorenc: *Si že kdaj pokusil Luno?*, 2019
2. Igor Karlovšek: *Pobeg* (Ognjeno pleme 1), 2019 (e-izdaja 2020)

3. Vinko Möderndorfer: *Babica za lahko noč*, 2019
4. Andrej Rozman Roza: *Rimuzine in črkolazen*, 2019, 2020
5. Peter Svetina: *Timbuktu, Timbuktu*, 2019

Nagrada Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico, 2020. Nagrado je prejel Peter Svetina za knjigo *Timbuktu, Timbuktu*; ilustriral jo je Igor Šinkovec. Dob: Miš, 2019. Nagrajeno delo je bilo razglašeno 22. 10. 2020, in sicer na spletni strani Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev, saj epidemična situacija ni dovoljevala izvedbe javne prireditve.

Žirija: predsednica Darka Tancer Kajnih (tudi članica žirije za večernico), člani/-ice Ciril Horjak, Zdravko Kafol in Maja Logar.

Nominiranci za nagrado Kristine Brenkove 2020:

1. Milan Dekleva, Huiqin Wang: *Mala Alma na veliki poti*, 2020
2. Helena Kraljič, Tina Dobrajc: *Strašni Karlo*, 2020
3. Brane Mozetič, Ana Lucija Šarić: *Ahil in Patrokles*, 2020
4. Slavko Pregl, Marjan Manček: *O fantu, ki je lepo pozdravljal*, 2020
5. Anja Štefan, Jelka Reichman: *Imam zelene čeveljčke*, 2020
6. Damijan Stepančič: *Baraga: Črna suknja med Indijanci*, 2020
7. Peter Svetina, Igor Šinkovec: *Timbuktu, Timbuktu*, 2019

Preglednica prejemnikov večernice, desetnice in nagrade Kristine Brenkove

	večernica	desetnica	nagrada Kristine Brenkove
1997	Pavček, Tone: <i>Majnice in fulaste pesmi</i>		
1998	Muck, Desa: <i>Lažniva Suzi</i>		
1999	Vidmar, Janja: <i>Princeska z napako</i>		
2000	Kovač, Polonca: <i>Kaja in njena družina</i>		
2001	Lainšček, Feri: <i>Mislíce</i>		
2002	Pikalo, Matjaž: <i>Luža</i>		
2003	Moškrič, Marjana: <i>Ledene magnolije</i>		

2004	Pregl, Slavko: <i>Srebro iz modre špilje</i>	Dolenc, Mate: <i>Leteča ladja</i>	Perrault, Charles, Čoh, Zvonko: <i>Obuti maček</i>
2005	Karlošek, Igor: <i>Gimnazijec</i>	Pregl, Slavko: <i>Usodni telefon</i>	Prap, Lila: <i>Mednarodni živalski slovar</i>
2006	Dim, Dušan: <i>Distorzija</i>	Vidmar, Janja: <i>Zoo</i>	Peklar, Andreja: <i>Fant z rdečo kapico</i>
2007	Koren, Majda: <i>Eva in kozel</i> Velikonja, Irena: <i>Poletje na okenski polici</i>	Štampe Žmavc, Bina: <i>Živa hiša</i>	Štefan, Anja, Reichman, Jelka: <i>Sto ugank</i>
2008	Fritz, Ervin: <i>Vrane</i>	Rozman Roza, Andrej: <i>Kako je Oskar postal detektiv</i>	Svetina, Peter, Škerl, Peter: <i>Klobuk gospoda Konstantina</i>
2009	Vidmar, Janja: <i>Pink</i>	Moškrič, Marjana: <i>Stvar</i>	Mav Hrovat, Nina, Bricelj, Suzi: <i>O kralju, ki ni maral pospravljati</i>
2010	Štampe Žmavc, Bina: <i>Cesar in roža</i>	Zupan, Dim: <i>Hektor in male ljubezni</i>	Schmidt, Matjaž: <i>Slovenske pravljice (in ena nemška) v stripu</i>
2011	Dolenc, Mate: <i>Maščevanje male ostrige</i>	Dekleva, Milan: <i>Pesmarica prvih besed</i> Štampe Žmavc, Bina: <i>Cesar in roža</i>	Rozman Roza, Andrej, Čoh, Zvonko: <i>Urška</i>
2012	Zupan, Dim: <i>Hektor in zlata hruška</i>	Lainšček, Feri: <i>Pesmi o Mišku in Belamiški</i>	Zupan, Vitomil, Stepančič, Damijan: <i>Pravljica o črnem šejku z rdečo rožo</i>
2013	Svetina, Peter: <i>Ropotarna</i>	Vidmar, Janja: <i>Kebarie</i>	Prešeren, France, Stepančič, Damijan: <i>Zdravljica</i>
2014	Möderndorfer, Vinko: <i>Kot v filmu</i>	Möderndorfer, Vinko: <i>Kot v filmu</i>	Wang, Huiqin: <i>Ferdinand Avguštin Hallerstein: Slovenec v Prepovedanem mestu</i>
2015	Štefanec, Vladimir P.: <i>Sem punk čarovnica, debela lezbijka in ne maram vampov</i>	Dolenc, Mate: <i>Mali princ z otoka</i>	Kastelic, Maja: <i>Deček in hiša</i>
2016	Svetina, Peter: <i>Kako zorijo ježevci</i>	Moškrič, Marjana: <i>Sanje o belem štrpedu</i>	Mlakar, Ida, Škerl, Peter: <i>O kravi, ki je lajala v luno</i>
2017	Svetina, Peter: <i>Molitvice s stopnic</i>	Möderndorfer, Vinko: <i>Kit na plaži</i>	Peklar, Andreja: <i>Ferdo, veliki ptič</i>

2018	Štefan, Anja: <i>Drobtine iz mišje doline</i>	Kermauner, Aksinja: <i>Žiga špaget je za punce magnet</i> Tratnik, Suzana: <i>Tombola ali življenje!</i>	Cankar, Ivan, Škerl, Peter: <i>Skodelica kave</i>
2019	Skubic, Andrej E.: <i>Babi nima več telefona</i>	Rozman Roza, Andrej: <i>Pesmi iz galerije</i>	Peklar, Andreja: <i>Luna in jaz</i>
2020	Rozman Roza, Andrej: <i>Rimuzine in črkolazen</i>	Bauer, Jana: <i>Ding dong zgodbe</i>	Svetina, Peter, Šinkovec, Igor: <i>Timbuktu, Timbuktu</i>

Nagrade in priznanja so eden izmed vzvodov v mladinskem literarnem sistemu; nanje se sklicuje in se jih navaja še dolgo po podelitvi, dela, ovenčana z nagradami in priznanji, se uvršča na bralne sezname, v kataloge, učne načrte in se jih promovira v mednarodni prostor. Nagrade in priznanja so tudi vzvod vzpostavljanja prepoznavnosti avtorja oziroma avtorice, vendar sta navsezadnje vedno čas in prostor tista, ki pokažeta, ali je bila nagrada dodeljena na podlagi znotrajliterarnih ali zunajliterarnih lastnosti določenega dela. Predsedniki in člani žirij, uredniki itd. so nomoteti ali posvečevalci, ker avtorja ne postavljajo kot literarnega proizvajalca, temveč ga razglašajo za priznanega umetnika, kar je del procesa kanonizacije posameznikov in ustanov, književna besedila pa postavljajo tudi v kontekst literarne zgodovine in v sočasno mednarodno književno produkcijo. Čeprav imajo včasih knjižne in knjižnične kriterije, ne pa književnih, so del slovenskega mladinskega literarnega sistema in njihovo delo si zasluži vse pohvale, ker temelji na znanju, entuziazmu in želji po izboljševanju, povsem razumljivo pa je, da včasih prinaša različne poglede, saj so ti sestavni del izboljševanja in vizionarstva.